

Kartka z kalendarza - czerwiec 2019

1.06. **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ DZIECKA** - obchodzony w Polsce od 1952 roku

DZIEŃ LASU I ZADRZEWIEN

DZIEŃ BEZ ALKOHOLU

(585) – 1434 – zm. **WŁADYSŁAW JAGIEŁŁO**, pierwszy król Polski z dynastii Jagiellonów, dowódca wraz z wielkim księciem litewskim Witoldem, połączonych wojsk polsko-litewskich w zwycięskiej bitwie nad Krzyżakami pod Grunwaldem w 1410 r., ur. ok. 1362 lub ok. 1352

(250) – 1769 – ur. **JÓZEF ELSNER**, kompozytor i pedagog, nauczyciel F. Chopina, założyciel konserwatorium warszawskiego, przekształconego w 1926 r. w Szkołę Główną Muzyki, zm. 18.04.1854

1-8.06. **OGÓLNOPOLSKI TYDZIEŃ CZYTANIA DZIECIOM**, zainaugurowany 1 czerwca 2001 roku przez Fundację „ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom”, w celu uświadomienia społeczeństwu ogromnego znaczenia głośnego codziennego 20-minutowego czytania dziecku, dla jego zdrowego i wszechstronnego rozwoju.

3.06. **ŚWIATOWY DZIEŃ ROWERU** - został ustanowiony w 2018 roku przez zgromadzenie ONZ - do ustanowienia tego święta przyczynił się Polak były kolarz polskiej kadry olimpijskiej, profesor socjologii w Montgomery College w Rockville Leszek Jan Sibilski. Był on głównym promotorem święta na forum OZN.

(120) – 1899 – zm. **Zmarł JOHANN STRAUSS, syn**, austriacki kompozytor, dyrygent i skrzypek, zwany królem walca, rozstrawiony przez taneczne walce m.in. *Nad pięknym modrym Dunajem*, mistrz operetki wiedeńskiej m.in. *działa Zemsta nietoperza*, ur. 25.10.1825

(95) - 1924 - zm. **FRANZ KAFKA**, austriacki pisarz pochodzenia żydowskiego osiadły w Czechach, twórca powieściowego modelu tzw. sytuacji kafkowskiej, autor powieści przepełnionych poczuciem zagrożenia i niepewności m.in. *Procesu*, ur. 3.07.1883

(55) – 1964 – zm. **FRANS EEMIL SILLANPÄÄ**, fiński powieściopisarz i nowelista, autor powieści realistycznych o wymowie humanistycznej m.in. *Słońce życia*, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1939 r., ur. 16.09.1888

4.06. **DZIEŃ DEMOKRACJI** - święto to upamiętnia pierwsze po II wojnie światowej wolne wybory parlamentarne, które odbyły się 4 i 18 czerwca 1989 roku. Stosowną uchwałę wprowadził Sejm RP w dniu 24 maja 2013 roku.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ DZIECI BĘDĄCYCH OFIARAMI AGRESJI - geneza tego

święta sięga 1982 roku - 19 sierpnia na specjalnej sesji na temat kwestii palestyńskiej, Zgromadzenie Ogólne ONZ postanowiło ustanowić w dniu 4 czerwca coroczne obchody Międzynarodowego Dnia Dzieci Będących Ofiarami Agresji.

(80) – 1939 – ur. **IRENEUSZ IREDYŃSKI**, dramaturg, poeta, scenarzysta, autor tekstów piosenek oraz twórca licznych słuchowisk radiowych, sztuk teatralnych, m.in. *Męczeństwa z przymiarką, Głosów*, powieści *Człowiek epoki*, zm. 9.12.1985

5.06. ŚWIATOWY DZIEŃ ŚRODOWISKA - uchwalono na Konferencji Sztokholmskiej w 1972 roku. Jego celem jest utrwalenie świadomości na temat znaczenia głównych haseł tego wydarzenia, głoszących zgodność rozwoju cywilizacji z rozwojem ekologicznym.

NOC BIBLIOTEK - ogólnopolskie, wieczorno-nocne wydarzenia promujące czytelnictwo i biblioteki jako miejsca, w których warto bywać - to okazja do zaprezentowania zbiorów i oferty edukacyjno-kulturalnej, poszerzenia grona czytelników i wypromowania bibliotek w mediach.

(55) – 1964 – ur. **RICK RIORDAN**, pisarz amerykański, autor powieści kryminalnych oraz książek fantasy dla młodzieży z serii *Percy Jackson i bogowie olimpijscy, Olimpijscy Herosi, Magnus Chase i bogowie Asgardu*

6.06. ŚWIATOWY DZIEŃ BEZ SAMOCHODU

(420) – 1599 – ur. **DIEGO RODRIGUEZ DE SILVA Y VELÁZQUEZ**, hiszpański malarz pochodzenia portugalskiego, jeden z największych artystów baroku, wybitny kolorysta i portrecista m.in. *Portretu infantki Marii Teresy*, zm. 7.08.1660

(220) - 1799 - ur. **ALEKSANDR SIERGIEJEWICZ PUSZKIN**, rosyjski poeta, prozaik i dramaturg, wybitny przedstawiciel romantyzmu rosyjskiego, autor m.in. poematu *Eugeniusz Oniegin* oraz poetyckich baśni, legend i podań, które na stałe weszły do ulubionych lektur najmłodszych dzieci, m.in.: *Bajka o rybaku i rybce, Bajka o śpiącej królewnie, Bajka o carze Sałtanie...*, zm. 10.02.1837

7.06. (35) – 1984 – zm. **STANISŁAW PAGACZEWSKI**, prozaik, dziennikarz, autor utworów dla dzieci i młodzieży, m.in. cyklu baśniowych przygód profesora *Baltazara Gąbki i Wawelskiego Smoka* oraz książek *Zielona wędrówka, Gospoda pod Upiorkiem, Bzdurki dla córki*, ur. 9.07.1916

8.06. ŚWIATOWY DZIEŃ OCEANÓW - ocean to bogaty i piękny świat, dlatego trzeba go chronić. Na pomysł święta wpadli Kanadyjczycy na początku lat 90. Oficjalnie przez ONZ uznane zostało w 2009 roku.

9.06. DZIEŃ PRZYJACIELA

- 10.06. (105) - 1914 – ur. **HENRYK TOMASZEWSKI**, grafik, scenograf, rysownik, współtwórca „polskiej szkoły plakatu”, ilustrator książek dla dzieci i młodzieży, m.in.: *Kaczka dziwaczka* J. Brzechwy, *Pierwszy i kilka innych wierszy* J.L. Kerna, *Gabryś nie kapryś* W. Woroszylskiego, zm. 11.09.2005
- (70) - 1949 – zm. **SIGRID UNDESET**, norweska powieściopisarka, nowelistka, autorka historycznych trylogii i powieści psychologiczno--obyczajowych m.in. *Krystyna, córka Lavransa*, laureatka Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1928, ur. 20.05.1882
- (15) – 2004 – zm. **RAY CHARLES**, amerykański wokalista, pianista, kompozytor i lider jazzowy, autor wielu przebojów m.in. *Georgia on My Mind*, wybitny przedstawiciel rhythm and bluesa i rock and rolla w latach 50, ur. 23.09.1932
- 11.06. (120) - 1864 – ur. **YASUNARI KAWABATA**, japoński powieściopisarz, przedstawiciel neosensualizmu, autor m.in. powieści *Tysiąc żurawi*, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1968, zm. 16.04.1972
- 12.06. **ŚWIATOWY DZIEŃ SPRZECIWU WOBEC PRACY DZIECI** - święto ustanowiła w 2002 roku Międzynarodowa Organizacja Pracy, a jego celem jest zwalczanie procederu wyzysku dzieci. W Polsce Światowy Dzień Sprzeciwu Wobec Pracy Dzieci obchodzimy od 2004 roku. W tym samym roku zakazano w naszym kraju zatrudniania osób, które nie ukończyły 16 lat.
- (40) – 1979 – ur. **DMITRY GLUKHOVSKY**, pisarz rosyjski, dziennikarz, korespondent wojenny, radiowiec, prezenter telewizyjny, autor fantastyczno-naukowego cyklu dla młodzieży *Metro*, ukazującego świat po zagładzie nuklearnej
- 14.06. **ŚWIATOWY DZIEŃ KRWIODAWCY** - to wydarzenie dedykowane wszystkim dobrym ludziom, którzy oddają swoją krew potrzebującym. World Blood Donor Day obchodzimy 14 czerwca w dzień urodzin Karla Landsteinerja, który w 1901 roku odkrył grupy krwi. Święto zostało ustanowione 14 czerwca 2004 roku.
- (66. rocznica) **NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI OFIAR NIEMIECKICH NAZISTOWSKICH OBOZÓW KONCENTRACYJNYCH I OBOZÓW ZAGŁADY** - święto obchodzone jest w rocznicę przybycia pierwszego masowego transportu więźniów do KL Auschwitz. W tym niemieckim obozie koncentracyjnym zginęło ponad milion osób, w tym 140–150 tysięcy Polaków
- (155) – 1984 – ur. **ALOYS ALZHEIMER**, niemiecki lekarz, który jako pierwszy opisał objawy choroby mózgu nazwanej jego nazwiskiem, zm. 19.12.1915
- 15.06. **DZIEŃ WIATRU** - w tym dniu uświadamia się społeczeństwo przede wszystkim na temat energii wiatrowej, jej potencjale, globalnym rozwoju i możliwościach zastępowania nieodnawialnych źródeł energii.

OGÓLNOPOLSKI DZIEŃ DOGOTERAPII

ŚWIATOWY DZIEŃ PRAW OSÓB STARSZYCH

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ POMOCY DZIECIOM AFRYKAŃSKIM - ideą obchodów jest uświadomienie potrzeby niesienia pomocy dla najmniejszych mieszkańców Afryki.

- 16.06. **DZIEŃ DZIECKA AFRYKAŃSKIEGO** - święto obchodzimy od 1991 roku z inicjatywy Organizacji Jedności Afrykańskiej oraz UNICEFU. Wydarzenie upamiętnia masakrę dzieci w Soweto koło Johannesburga w RPA, dokonaną w 1976 roku przez tamtejszy reżim rasistowski.

- 18.06. **OGÓLNOPOLSKIE ŚWIĘTO WOLNYCH KSIĄŻEK (tzw. BOOKCROSSING)**, idea nieodpłatnego przekazywania książek przez pozostawianie ich w miejscach publicznych (park, pociąg, autobus, teatr), jak również w miejscach celowo utworzonych tzw. półkach bookcrossingowych (stoliki, regały, półki), po to, by znalazca mógł je przeczytać i przekazać dalej. To niekonwencjonalna forma popularyzowania książki i czytelnictwa.

- 20.06. **ŚWIATOWY DZIEŃ UCHODŹCY** - uchwaliło Zgromadzenie Ogólne ONZ 4 grudnia 2000 roku. Święto upamiętnia odwagę i siłę uchodźców na całym świecie, którzy musieli opuścić swoje rodzinne strony i bliskich w poszukiwaniu lepszego, najczęściej po prostu bezpiecznego życia.

- 23.06. **DZIEŃ OJCA** - obchodzony w Polsce od 1965 roku.

- 25.06. (60) – 1959 – ur. **BARBARA ROSIEK**, psycholog, pisarka i poetka, autorka książek dla młodzieży, podejmujących niełatwe tematy uzależnień, m.in.: *Pamiętnik narkomanki, Kokaina, Alkohol, prochy i ja, Oddział otwarty, Ćpunka, Skazana*

(10) - 2009 - zm. **MICHAEL JACKSON**, amerykański muzyk, tancerz, producent muzyczny, kompozytor, wykonawca muzyki pop i jeden z najpopularniejszych muzyków w historii, nazywany „Królem Popu”, twórca przebojów m.in. *Billy Jean, Black or White, Leave Me Alone*, ur. 29.08.1958

- 26.06. **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z NARKOMANIĄ** - ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 1987 roku w celu zwalczania narkomanii i uzależnienia od środków odurzających.

- 28.06. **NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI POZNAŃSKIEGO CZERWCA 1956 r.** - 28 czerwca 1956 wybuchł w Poznaniu pierwszy w PRL-u strajk generalny. Ulice miasta zamieniły się w pole bitwy, a wojsko i milicja krwawo stłumiły demonstracje. W efekcie tego, ponad 50 osób poniosło śmierć.

(105) – 1914 - **Zabójstwo w Sarajewie** austriackiego następcy tronu, **arcyksięcia Ferdynanda**, które stało się powodem wybuchu I wojny światowej.

- 30.06. (90) – 1929 – ur. **JAN ŁOMNICKI**, reżyser filmowy i scenarzysta filmów

dokumentalnych i fabularnych m.in. *Akcja pod Arsenalem* czy *Dom*, zm. 18.12.2002

(10) – 2009 – zm. **PINA BAUSCH**, właśc. Philippine "Pina" Bausch, niemiecka tancerka i choreografka tańca współczesnego, która wywarła wielki wpływ na rozwój teatru tańca jako gatunku, ur. 27.07.1940

źródła:

<https://pl.wikipedia.org/wiki/2019>

<https://www.kalbi.pl/>

kalendaria rocznic i wydarzeń 2019:

- Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie
- Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu

Opracowała: B. Malentowicz